

Комітет Верховної Ради України з
питань фінансів, податкової та
митної політики

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 11474

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків» (реєстр. № 11474), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими народними депутатами України.

Проектом Закону, відповідно до пояснювальної записки, пропонується удосконалити норми для забезпечення успішного проведення відбору радника з продажу пакетів акцій, що належать державі у статутних капіталах банків, подальшого ефективного продажу пакетів акцій цих банків, забезпечення скорочення частки державної власності в банківському секторі та спрямування коштів від продажу пакетів акцій банків державного сектору до державного бюджету України.

У проекті Закону виявлено окремі положення, що містять корупціогенні фактори.

По-перше, проект Закону містить правову невизначеність та наділяє Кабінет Міністрів України дискреційними повноваженнями в частині визначення процедури відбору радника з продажу пакетів акцій банків.

Відповідно до частини другої статті 7 проекту Закону радник з продажу залучається в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з числа юридичних осіб, включених до обраного Кабінетом Міністрів України міжнародно визнаного рейтингу. При цьому радник з продажу, відіграє значну роль під час здійснення продажу пакетів акцій банків, зокрема, надає комісії з продажу проект ризик-профілю учасника конкурсу та висновки про відповідність претендентів ризик-профілю для їх допущення до участі у конкурсі.

Оскільки у проекті Закону відсутнє визначення “міжнародно визнаний рейтинг”, це надає можливість Кабінету Міністрів України на власний розсуд

обирати будь-який рейтинг та на власний розсуд визначати порядок залучення радника з продажу, з числа юридичних осіб, включених до такого рейтингу.

Таким чином створюється окрема, належним чином не врегульована процедура відбору радника з продажу, яка відмінна від існуючої на сьогодні процедури закупівлі послуг, що надає можливість Кабінету Міністрів України впливати на відбір радника з продажу, який у свою чергу впливає на допуск претендентів до участі у конкурсі з продажу пакетів акцій банків.

По-друге, створюється можливість штучної зміни переможця конкурсу через бездіяльність державних органів.

Так, для передачі переможцю конкурсу пакета акцій банку між ним та органом управління корпоративними правами держави за акціями відповідного банку укладається договір, який має бути затверджений Кабінетом Міністрів України (стаття 16 проекту Закону). У разі якщо переможець конкурсу та держава не уклали договір протягом двох місяців після визначення переможця, то переможцем конкурсу може бути визначений інший учасник, який запропонував наступну за величиною ціну (частина шоста статті 12 проекту Закону).

Оскільки договір може бути не укладено як з вини переможця, так і з вини держави, то запропоноване положення створює умови, за яких бездіяльність уповноважених державних органів є підставою для зміни переможця, визначеного за результатом конкурсу.

По-третє, проект Закону наділяє Службу безпеки України дискреційним повноваженням впливати на допуск претендентів до участі у конкурсі з продажу пакетів акцій банків.

Однією з умов допуску претендента до участі в конкурсі з продажу пакетів акцій банків є «відсутність інформації від Служби безпеки України про наявність загрози державній безпеці з боку претендента» (пункт 3 частини третьої статті 6 проекту Закону). При цьому проект Закону не визначає за якими критеріями і на основі яких відомостей буде формуватись висновок щодо наявності чи відсутності такої загрози, що надає Службі безпеки України дискреційне повноваження впливати на допуск претендентів до участі у конкурсі з продажу пакетів акцій банків.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 03 вересня 2024 року (протокол № 169) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків» (реєстр. № 11474) **в частині зазначених норм не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

